Է· ՏԱՐԻ 1987 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՑՈՑ 20 ՆԱԻԱՍԱՐԴ 4383 — Հ· Տ· 30 ՕԳՈՍՏՈՍ 1890 — Ն· Տ· 11 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1890 — ՀԻՃՐ· 26 ՄՈՒՀԱՄՄԵՐԻՄ 1308 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՐ ՈՐ ՄԻ ԻՅԼ ԴՐՈՒԹԻՒՆ ԿԸՅՓ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԷՐԱՍԻՒՆ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Նորատունկեան-խան

صاحبه نورادونكيان خانند ده غلطه ده يه درعلى

غزته سى اداره سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ի Գիւղս Հասար Տարեկան դրամագլուխ արեւելք 160
» » Կիսամեայ » » 80
» » Աստամեայ » » 40
Դուռս տալով » Տարեկան » » 200
» » Կիսամեայ » » 100
Օտար երկիրներ տարեկան ծախք 56
» » կիսամեայ » 28
Դասը գրկուած յղացեալ Հաշիւս ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է
Խմբագրութեան գրկուած Նամակ կամ գրութիւն ետ չառնուի

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ· ՊՈԼԻՍ, 30 ՕԳՈՍՏՈՍ, 1890

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ԴԷՊՔԵՐ ԵՒ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Մեկեան Թագաւոր մոտաւոր ժամանակ մը յայտներ է Սերպիոյ հինգ չրջանակներու մէջ ինքզինք երեսփոխանական ընտրելի առնալու։

—Պուլկարիոյ պատերազմական գործոց նախարար Մ՝ոլթքեորով ապոյից բացատրեալ արդիւնց ո՛ւ է է կերպիւ քաղաքական դործերու խառնուիլ։

—Պուլկարական ընտրութեանց յաջող արդիւնքը մեծապէս կը զօրացնէ Ֆերտինանտ իշխանին, Պ· Սթամպուլովի, ի մի բան՝ արդի պուլկար կառավարութեան դիրքը։ Պէտք չէ կարծել թէ ընտրութիւնք կատարելապէս ազատ պայմաններու մէջ կատարուած լինին։ Բայց ո՛ր կուսակցութիւնն ալ կառավարէր երկիրը, կատարելապէս ազատ պայմաններու մէջ կատարել չպիտի տար ընտրութիւնն։ Ազգային կուսակցութիւնն երկրին մէջ մեծ գոած ընկերական բարքերէն ի նպաստ ազգային դասին օգուտ քաղեց, ինչպէս ժամանակաւ ռուսասէր կուսակցութիւնն օգուտ քաղած էր ի յաղողութիւն ռուսասէր վարչութեան։ Բայց ինչ որ ղրուցեն հակառակորդք արդի կառավարութեան, ակներեւ է թէ պուլկար ժողովրդեան ստուար մեծամասնութիւնը գոհ է իշխանապետութեան արդի ինքնուրոյն ընթացքէն, յորում, բարւոք յարաբերութիւնները մշակելով գերիշխան Տէրութեան հետ, օտար ազդեցութիւնք, մանաւանդ ռուսական ազդեցութիւնը կը վտարուին երկրէն։ Ը· սինք արդէն թէ Մակեդոնիոյ պուլկար եպիսկոպոսաց Պէրաթի ինդրոյն յայող ելքը չերմ գոհունակութիւն պատճառած է Պուլկարիոյ մէջ, և ուղղակէս զօրացուցած է կառավարութեան դիրքն։ Ուրիչ պատճառ մը ոչ ոք ժողովուրդը կը հաւանի կառավարութեան ընթացքէն՝ Պուլկարիոյ տակաւ յառաջդիմութիւնն է իմացական և տնտեսական շահերու մէջ, չնորհիւ կառավարական ձեռնհասութեան, որ հանրօգուտ տնօրինութիւնները ընելու ժամանակ կը գտնէ քաղաքական տագնապներու մէջ, և աղէտաւոր կը պահէ կը պահպանէ հանդարտին ապահովութիւնն, հակառակ ամէն ոտնձգութեանց տարբերու չանից և ճգմանց։

Ի ՊՈՀԵՄԻԱ

Պոհեմիոյ մայրաքաղաքը, Փրակա, բոլոր զբօսաշրջիկները կը հրապուրէ իւր գրից գեղեցկութեամբ, իւր ամէն տեսակ յիշատակարանաց չքեղութեամբ,— եկեղեցիներ, վանքեր, պալատներ, հանրային շէնքեր, զորս գեղարուեստասէր իշխաններ և մեծատուստ ազնուականներ գարերէ ի վեր գեղած են հոն։ Ա՛յս յիշատակաց նշանաւորագոյն, որով հաւատարակէս կը պարծէին Թէ՛ Չեխ և Թէ՛ Գերմանք, Փրակայի մէջէն անցնող Մոլտաւա գետին վրայ չինուած մեծ կամուրջն էր, որ կառուցուած էր 1350էն մինչեւ 1500։ Ա՛յս ճարտարապետ կամուրջ չենած՞էր քարէ 16 սիւներու վրայ, և աւանդաբար կը պատմուի Թէ Պոհեմիոյ Թագաւոր կարոլոս Դ· քարերը յաւ բռնել տալու համար հաւկիթի ալիտակուցով յօրինել տուեր է շաղախն, և այս նպատակաւ մէկ միլիոն հաւկիթ ժողվել տուեր է ընդհանուր Պոհեմիա։ Ա՛յս կամուրջի վրայ, որոյ երկու ծայրերը գոթական ոճով աշտարակներ կան, չինուեցան մատուռներ, արձոյ պատկերներ, արձաններ, որոց դիմաւորը կը ներկայացընէ զՍ· Յովհան Նեփոմիւք, Պոհեմիոյ պաշտպան սուրբն, որ իւր յիշատակարանին կառուցուած կէսէն գետին մէջ նետուեցաւ՝ Թագաւորին յանձնել չուզելուն համար խոստովանութեան գաղտնիքն յոյժ փափուկ պարագայի մը մէջ։ Յովհան Նեփոմիւքի արձանը Պոհեմիացիք դարերէ ի վեր կը յարդեն ամենայն երկիւղածութեամբ և համակրութեամբ։ Անոր առջեւէն անցնող ամէն ոք դլուխը կը բանայ, և կանայք կը խաչակնքեն։ Ամեն տարի մայիս 10ին արձանը Պոհեմիոյ ամէն կողմերու ժողովրդեան համար ուխտատեղի մ՛է։

Ա՛յս կամուրջ, որոյ վրայէն 8-10 սերունդներ անցած են, և որոյ վրայ արձակեցան վիրջին հրացանք երեսնամեայ պատերազմին մէջ, վերջ անցեալ ուրբաթ՝ Մանուշինք արդէն Թէ անցեայ ուրբաթ, չաւաթ՝ և կիւրակի օրեր մայրաքաղաքիս մէջ զգալի եղած մրրկին ամենայն սաստկութեամբ ահեռուներ դործած է Եւրոպիոյ գրեթէ ամէն կողմերը, մանաւանդ ի Կեդրոնական Եւրոպա։ Պոհեմիոյ մէջ ուրիչ ամեն երկրէ աւելի. աղտաթի եղան ողղմինք և աւերմունք։ Նոյն առաւօտ կառք մը կ՝անցնէր կամուրջէն, երբ կառապանը բազմաթիւ Թնդանօթաց միահաղոյն արձակման նման ազմուկ մը լսելով գլուխը կը դարձնէ, և իՀնչ տեսնէ։ փոշիի Թաւձը ամպ մը, որ կամրջին մէջտեղէն կ՝ելնէր։ Կեդրոնական երկու կամարք, ողողմանց պատճառած յորձանքին տատակութեան ալ եւս չդիմանալով, կը խորտակէին, և կամրջին մէջտեղը կը բացուէր։ Թանի մը տանեակ մարդիկ այս խորտակման զոհ դացին։ Փրակայի Ժողովուրդը, ի լուր ազէտին, խորապէս յուզուեցաւ։ Ամեն ոք իբրև ազդային դժբախտութիւն մը դգաց այն պատմական կամրջին խորտակումն։ Ազգասիրութիւնը սիրելի կ՝ընծայէ ամեն նիւթական առարկայներն ալ օրք ազդային երկրին հետ կապ ունին։ Բան զԳրակայի կամուրջն աւելի հոյակերտ կամուրջ չեն պակսիր աշխարհի մէջ, ի Փարիզ, ի Լոնտոն, և Ֆորթի անդլիական կամուրջն անշուշտ չատ աւելի ճարտարարուեստ է քան Մոլտաւի չեհական կամուրջը։ Բայց Մոլտաւեան կամուրջը Չեհերուն համար ազգային յիշատակարան մ՛է, և իբրեւ հայերնի երկրին ամեն դարաւոր հատուածութիւնք, սիրելի էր Չեհերուն։

Ա՛յս գժբախտութեան վրայ, ուրիշ չատ մը պոհեմական կամուրջներու անցագործքն արգիլուեցաւ։ Փրակացիք որք խուռն բազմութեամբ դիզուած էին ժամ կամուրջին վիճակը դիտելու, չուտով ցրուեցան, տեսնելով Թէ Մոլտաւի չուրերը քաղաքին Թաղերուն մեծագոյն մասը կ՝ողողին, և չատ տուներ կը խորտակին։ Փրակայի և չրջակայ գիւղերէն մէկ նիւթական կորուստը յոյժ մեծ են։

ՖՐԱՆՍԱՑԻՔ Ի ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Լուի ԺԴ Թագաւոր Ֆրանսացւոց 1685ին ետ առնելով Նանթի հրովարտակն, որով Ֆրանսացի Բողոքականաց կրօնական ազատութիւնը յարգուած էր, պատճառ եղաւ բիւրաւոր ուշիմ, արհեստագէտ, վաճառագէտ և դրամատէր Ֆրանսայէ ի Գերմանիա գաղթման, ուր ազդեցիկ հատուած մը կազմեցին գերման ժողովրդեան, որոյ մէջ ձուլուեցան քիչ քիչ։ Ա՛յսօր Գերմանիոյ մէջ տեսնուած Ֆրանսական անուանք ցոյց կուտան Հիւկնոկամ բողոքական Ֆրանսացի նախնիք։ Ա՛յս գաղթականք մեծագոյն ստացուեցին Գերմանիոյ արհեստական, դիտական և առևտրական զարդացման, նոյն հանճարատեսութեամբ իմացական և տնտեսական մեծ ոյժ մը պակսեցնելով Ֆրանսային։

Ա՛յս Ֆրանսացի գաղթականաց մէկ մասը Ֆրանքֆորթի մօտ ի Ֆրիտրիխստորֆ մեծ ժողով մը պիտի կազմեն, իրենց մէջ համերաշխութեան ոգին վերահաստատելու և կազմակերպելու համար, և ընկերակցութիւն մը հիմ նելու համար որ իրենց չահերը պաշտպանէ և իրենց ինքնուրոյն կարգերը պահպանէ։ Ֆրիտրիխստորֆի գիւղն ամբողջովին Ֆրանսացի գաղթականներէ բաղկացեալ է, և հոն մինչեւ վերջին ժամանակները Ֆրանսերէնն կը գործածուէր դպրոցի և եկեղեցւոյ մէջ։ Նուազ բարեբախտ քան այս գաղթականները, մեծագոյն մասն Ֆրանսացի գաղթականաց ձուլուած են գերմանական մեծագոյն զանգուածին մէջ։

ԼԵԶՈՒԻ ԽՆԴԻՐՆ Ը՛Ա ԻՍՏՐԻԱ – ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Մաճառ ընդդիմադիր լրագիրք խստիւ կը հարուածեն նոր նախարարապետ՝ զկոմս Սապարի, որ Աւստրիոյ իշխանութեանց հետ իւր յարաբերութեանց մէջ գերմաներէն կը գործածէ։ Իրողութիւնն այն է Թէ նախարարապետն հրամայեր եր որ՝ գործոց կարգադրութիւն դիւրացնելու համար՝ գերմաներէն պատասխանուի Վիեննայէ եկած զեկուցմանց, առանց հունգարերէն Թարգմանութիւնն ետս կցելու, որ բանի մը չի ծառայեր, ըստ որում աւստրիացի պաշտօնեայք հունգարերէն չդիտեն։

Հունգարիոյ պատերազմական նախարար Ֆէյէրվարի կոմսն ետս կը քննադատուի գերմաներէն նամակ մը չնորհակալութիւն յայտնելուն համար Ալպրեխթ արհիդքսին, որ հազար ֆիորինի նպաստ մը ղրկած էր անկար գինուորականաց հանգանան մնուցկին։

Պ· ՍԹԻՆԼԻ

Սէնթ Ջեյմս-Կազէթի օգոստ· 24 թուով Թերթին մէջ կը կարդանք Թէ Պ· Ս· Զալզեան անուն հայազգին ոսկի խաչ մը նուէր ղրկեր է առ Տիկին Սթենլի, իբրեւ հարսանեկան նուէր, նամակով մը յորում հայ եկեղեցւոյն և հայ լեզուին հնութեան և յարակից նիւթերու վրայ կը խօսի, ինդրելով իւր նուէրին ընդունելութիւնն, ի նշան բարեմաղթութեան ի բարօրութիւն Նորապսակ Տիկին Սթենլիի և իւր մեծանուն ամուսնոյն։ Տիկին Սթենլի նամակաւ մը պատասխանելով, չնորհակալութիւն յայտներ է նուէրին համար, և իւր հանկարանքն Հայոց վրայ։

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ ԳԻՆԵՒՈՂԱՑ

Աւրբեցութեան աճեցուն չարեաց առաջքն առնելու համար, ամեն երկրաց գինեվաճառ ընկերութիւններուն կողմէ պատասխրակներ ի Քրիստոնիա (Նորվեկիա) համաժողով մը կազմեցին, և զանազան միջոցներ առաջարկող բանախօսութիւնները ըրին։ Կղերական մարմնոյ ևս ներկայացեալ էր այս ժողովոյ մէջ։ Անդլիոյ կոմսէ, Պ· Զարլզ Ուէյքֆիլտ խօսեցաւ «աղտաքն ի մանկութենէ ժուժկալութեան սկզբանց մէջ կրթելու կարեւորութեան վրայ»։ Ուրիշ նիստի մը մէջ Վերապատուելի կրանթ Միլս բանախօսութիւն մ՛ըրաւ «Ափրիկէի, Ամերիկայի, Ասիոյ և Աւստրալիոյ բնիկ ցեղերուն օգնելից ըմպելեաց վաճառականութեան դոհ երթալուն վրայ»։ զի յայտնի է Թէ Եւրոպացիք և Ամերիկացիք իրենց մեծ գումարներ երկիրներուն մէջ զենք և օդելից ըմպելիք կը վաճառեն բնիկներուն, զորս այս կերպիւ ուղղակես կ՝ապականեն։ Բանախօսն յիշելով այս մասին Պրուսելի հակադերձ վարական գեսպանախորհրդոյն որոշումները, կ՝առաջարկեր ամեն երկրի մէջ մասնախումբերու կազմութիւն, որպես զի մեծէն հակեն այն որոշմանց գործադրման վրայ։ Դաշնագրերու մէջ արտայայտութիւններ մտցնել բաւ չէ, աչալուրջ հսկելու է որ գործադրուին, ըստ ատենաբանին, որոյ առաջարկութիւնք միահամուռ ընդունեցան։ Ուրիշ անգամ մը իւր բանախօսութեամբ առաջարկեց «սրճարանները բանալ իրենց միջոց պինտուները նուագելու, և սուրճ և Թէյ գործածելու տալու համար ժողովրդեան՝ փոխանակ գործոր ըմպելիներու»։

ԼՈՒՏԵՐԱԿԻՆ ԵԿԵՂԵՑԻ Ի ՌՈՒՍԻԱ

Ռուսիոյ Աւետարանական եկեղեցւոյն կանոնները քննելու պաշտօնով կազմեալ կառավարական յանձնաժողովն որոշմանց համաձայն յուսիրացան հովիւներու Թոչակները պիտի վճարուին օրթոտոքս և կաթոլիկ քահանայից չար և նման եղանակաւ, այսինքն՝ Աւետարանական եկեղեցւոյն Թեմական հաստատիչ վրայ հիմնեալ որոշ չափով մը։ Ա՛յն հաստիք պաստհետու պիտի մատակարարուին յատուկ մատնախմբերով, Թեմերու և հանրային վարչութեան պատասխրակներէն բաղկացեալ, ընդ հսկողութեամբ գաւառային իշխանութեանց, մինչ ցայս վայր յատեալական հովիւներն իրենք կը մատակարարէին Թեմական հաստիքները։

ՓՈՐԹՈՒԿԱԼԻ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՎԻՃԱԿԸ

Բանի ամիսէ ի վեր Փորթուկալի երիտասարդ Թագաւորն Տօմ Քարլոս հիւանդագին վիճակի մէջ է։ Իւր մանկութեան մէջ մի քանի վտանգաւոր հիւանդութիւններ ունեցած էր, որք իւր կազմութեան վրայ առանց ազդեցութեան չեն մնացած։ Իւր գերութեան և դէմքին գեղեցկութեան հակառակ, երկար ժամանակէ հետէ անքուն մնալէն կը գանգատի, նաեւ ջլասպառութենէ, որ երբեմն զայրագին վիճակի մը մէջ կը դնէ զինք։ Յօժարամիտ չի մանակցիր պաշտօնական արարողութեանց, և իւր կին Ամէլի Թագուհին (դուստր Փարիզի կոմսին) միշտ մեծ նեղութիւն կը քաշէ հանդիսութիւններու բերելու զինք և ժողովրդեան ու բանակին ցոյց տալու։ Վերջին ռազմախաղերու միջոցին Տօմ Քարլոս այնքան հիւանդոտ էր որ զօրահանդէս կատարելու համար Թագուհին անոր տեղը բռնեց, ձի նստաւ, և պալատական տիկիններով պաշարեալ, հրամայեց որ զօրքերն իւր առջեւէն անցնին։ Մի քանի օր ետքը Թագաւորն ինքզինք քիչ մը լաւ զգաց, որպէս ելաւ, և հոն գէշ տեսակէն տենդէ բռնուեցաւ։ Իւր վիճակ այնքան ծանրացաւ որ օգոստ· 24էն ի վեր ա՛չ մէկ պաշտօնագիր իւր ստորագրութիւնը կը կրէ, և նախարարաց խորհրդով դադրած են։ Այս պարագայից մէջ Ամէլի Թագուհւոյն ազդեցութիւնը կ՝ամի կը զօրանայ, ըստ որում գահաժառանգ իշխանն հազիւ եռամեայ է տակաւին։

Թագաւորին այս անգոհացուցիչ վիճակին հետ միացնելով Փորթուկէզ ժողովրդեան յուզումն Անգլիոյ հետ կնքեալ գաշնագրոյն դէմ, որ իրակառար գոհացութիւն չէ պատճառած Փորթուկալի մէջ, ինչպէս և կառավարութեան երեսուն վիճակը, կը հասկնաք Թէ իրերն յոյժ անյարմար ընթացք մ՛ունին եւրոպիոյ այդ կողմը։

Ի ԿԱԼԻԱՍԻՈ

Ֆրանսայի առևտրական նախարարը Պ· Փիէռ որ Պուասիէօի պաշտօն տուաւ հիմնական ուսումնասիրութիւններ կատարել կալիասիոյ նաւահարեր վայրերուն վրայ։

ԱՆԴԼԻԱՑԻՆԵՐՆ ԵՒ ԹԻԲԵՐԻՈ-ԹԻԿ

Զանզիպարէն Թաղին ուղղեալ հեռագիր մը կը ծանուցանէ Թէ Լմին փաշա, Համբաւաւոր արաբ ցիդապան Թիբերու-Թիկի սուրհանգամանը ըուն հանգիպելով, ըսեր է իրենց Թէ անգլիական կառավարութիւնը մտադիր է բռնել իրենց պետն և բանտ նետել, ծովեզերք հասած պէս։ Արաբ հանգամանքներն անմիջապէս մեկներ են՝ Թիբերու-Թիկի լսելց տալու համար։

ՕՏԵՍԱՑԻ ՆԱՒԱՀԱՆԴԻՍՏ

Օտեսայի նաւահանգստին մէջ միւսարաւ մեծ գործիք մը չինուած էր վերջերս։ Օտեսայէ առնուած յուրեր կը ծանուցանեն Թէ այդ չէնքին հրոյ ճարակ եղեր է։ Գործիքն, ուսկից հաբրատարին Ռուսիոյ հողատէրերն այնքան մեծ առաւելութիւններ կ՝ակնկալէին և որուն չինութեան համար 200,000 րուպլէն աւելի ծախք եղաւ, երկու ժամուան մէջ այրեր է, և կորուստն ապահովապես մէկ միլիոն րուպլէն աւելի պիտի ըլլար եթէ չէնքը ցորեն պարունակէր ազէտքի պահուն։

Պրուսովիքի ԼուԹէրը և Ընկ· տուեր չէնած էր ամրողջ չէնքը, պատերն և տանիքը վայտէ, գուբաքեն երկաԹեայ ԹիԹեղով ծածկուած· ասկից զատ պատերը ծեփուած էին հրդեհի դէմ զգուշական բազադրութեան մը չատ բարակ խաւով· այլ ենԹադրելով իսկ Թէ այդ բազադրութիւն հարկ եղած բոլոր յատկութիւններն ունենար, հրդեհին դէմ անբաւական պատուար մ՛էր՝ ի նկատ առնելով դիւրավառ դէն, կռւան Թաղին միայն կը պարտի Մինդոն իր ողջպահիկ քաղաքի հաստատը։ Արեւելեան կողմէն հովերուն դէմ պատըսպարեալ է Իտալիոյ լեռներովը եւ հիւսիսէն հատաքարեայ մեծ լեռով մը որ այդ կողմէն հորիզոնը կը գոցէ։

Բայց երբ կրնակդ լեռան դարձուցնես, սքանչելի տեսարան մը կը պարզուի աչացըդ։ Ոտքիդ տակ կը տեսնես կռւանի լայն ծովախորչը, յետոյ ծովը, մեծատարած եւ անհուն, որ կ՝երթայ խառնել իր ջուրերն երկնքի կապոյտին հետ, եւ Պօտիկէրայի ու անոր արուարձանաց անտառին աքանչելի տեսարանը։

Ձախ կողմը, Պօտիկէրայէն ետքը, կը տեսնուի Վինգիմիլ՝ իր հին ամրութիւններով· աջ կողմը, Մոնդէ-Բարոլոյի անուշաբոյր պարտէզները, Մարդէն հրուանդանը, հեշտալի օվասիս գարաթաց, եւ հեռուն կը նշմարուի հին Մէնդոնը որ երբեմն ափրիկէյի ծովահէններու որջ էր։

Խորտնի, վայրի հեղեղատ մը, սեպացեալ եզերքով, որուն Սէն-Լուի հովիտ անունը տուած են, կռւանը կը բաժնէ Իտալիայէն, ու կը գծէ այնտեղ Ֆրանսայի սահմանագլուխը։

(Շարունակելի)

ՔՐԻՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԷՄԻԼ ՈՒԻՇՊՈՒՒ

ԽԵԼԱԳԱՐԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ԱՆԿՈՒՄԸ

Այս բանս ցոյց կուտար Թէ սպասաւորը քաղաքին մէջ դեռ գործ ունէր։

Գրեթէ երկու ժամ սահեցան։ Զիները վարսակի յետին հատիկն ալ լափած էին և կառապանն իւր երրորդ կամ չորրորդ ծխախոտը կը քաշէր։ Ծանկարծ, առաջին յարկէն պատուհան մը բացուեցաւ, եւ կին մը, անշուշտ դերակոմսին խոհարարուհին, կառապանը կանչեց եւ նշան ըրաւ որ վեր ելլէ։ Այս վերջինը վուշտց հնազանդիլ։ Վայրկեանէ մը վերտին երեսուն եւս, խոշոր անուտկ մը բեւեռած, զոր կառքին վրայ դրաւ դռնապանին օգնութեամբ։

—Կ՝ըմբռնեմ, ըսաւ ինքնին կապիտան Պ· Լիւտովիքի գնած բաները երկաթուղիով պիտի ղրկուին այս իրկուն։

Երկրորդ անուտկ մը, զոր բերաւ Պ· տը Սանգաքի կառապանն, երրորդ մը, չետոյ չորրորդ մը, ամէնքն ալ կառքին վրայ դրուեցան։ Իւրաքանչիւր անուտկի վրայ քառակուսի սպիտակ թուղթ մը փակցուած էր, որ հասցէն ըլլալու էր։

—Պէտք է որ գիտնամ Թէ ո՛ւր պիտի ղրկուին այս անուտկներն եւ որո՛ւ ուղղեալ են, ըսաւ։

Մտածեց կառապանին քով երթալ եւ առաջարկել որ օգնէ իրեն։ Այս կերպով գէթ պիտի կարենար հասցէներու մին կարդալ։ Սակայն, չետ խորհրդածութեան, խոհեմութիւն սեպեց երեսն չեկնել, վասն զի կրնար սպասաւորին կասկածը հրաւիրել իր վրայ։ Այսու հանդերձ, սրճարանէն դուրս ելաւ եւ երկու ձեռքը գրպանը դրած, դանդաղաքայլ յառաջացաւ մայթին վրայ մինչեւ Բիլչի փողոց։

Ա՛յս միջոցին, սպասաւորը կառքը նըստած էր եւ կառապանն իր գանկին վըրայ։ Մարակի երկու հարուածներ ճանրայ հանեցին ձիերը։ Կառքը կապիտանէ երկու քայլ հեռաւորութեամբ մեկնեցաւ։ բայց դէպ ի ալ չի դարձաւ, ինչպէս ինքը ենթադրած էր, անուտկները Լիոնի երկաթուղւոյ կայարանը փոխադրելու համար, ի Սէն-Լազառ փողոց։ հրապարակէն անցաւ եւ Շաթօտէօն փողոց մտաւ։ Վարանելու տեղի չի կար· սպասաւորին հետեւիլ կարի էր։

Կապիտան նշան ըրաւ կառապանի մը որ իր պարտք կառքովը կ՝անցնէր։

—Ո՞ր պիտի երթաք, հարցուց կառապանը։

—Սա երկու ձիով լծեալ եւ անուտկներով բեռնաւորեալ կառքին պիտի հետեւինք, որ մեր առջեւէն կ՝երթայ, պատասխանեց Կապիտան։

Ա՛յս հրամանին վրայ, երկրորդ կառքը առաջնոյն հետեւեցաւ։

Քառորդ մը, կապիտան համոզուած էր Թէ Պ· Լիւտովիքը իր բեռները Լիոնի կայարանը կը փոխադրէր։ Եւ արդարեւ կառքը պուլվառներուն կողմը կ՝երթար, Շաթօ-տ՚Օ հրապարակէն անցնելով։

Մազանի պուլվառը հասնելէ քիչ մը առաջ, կապիտան կառքը կեցուցնել տուաւ, վար իջաւ, կառապանին վարձքը վճարեց, առաւ պարզեւ մըն ալ տալով, եւ կայարան վազեց։ Կառապանը եւ երկու մարդիկ անուտկները կառքէն վար առնելու զբաղած էին։ Ասոնցմէ երկուքը տեղաւորուած էին արդէն այն քառանիւ փոքրիկ կառքերէ մեկն վրայ որք կայարանց մէջ կը գործածուին բեռներու փոխադրութեան համար։ Կապիտան անոր չորքը դարձաւ եւ հեռացաւ իսկոյն, մտածելով Թէ պէտք եղածին չափ տեղեկութիւն առած էր։ Անուտկներուն վրայ հետեւող հասցէն կը կարդայուէր։

Պարոն տը Սանգաք
ի Մէնդոն
(ԱԼԲ-ՄԱՌԻԹԻՄ)

—Եթէ Պ· Լիւտովիք այս տեղեկութիւնները գոհ չըլլայ, կ՝ըսէր կապիտան կայարանէն դուրս ելլելով, ըսել է Թէ շատ դժուարահաճ մարդ մըն է։

Ակնարկ մը նետեց երկաթուղւոյ ժամացոյցին վրայ որ հինգը տասն անցած ցոյց կուտար։

—Լա՛ւ, ըսաւ, ճիշդ ժամն է եւ քանի մը քայլ առնելով կը հասնի։

Ինչ մը վերջը Լասէռի կոմսին ներկայացած էր եւ հազար Ֆրանքի վարձատրութիւնը կ՝ստանար իր բերած տեղեկութեանց ի փոխարէն։

Կապիտան մեկնելուն պէս, Լասէռի կոմսը Մոնբէռէ մարզիզուհւոյն խոստացած նամակը կը գրէր։ Ինք անձամբ նամակատուն տարաւ զայն։ Ցետոյ, տուն դարձաւ, խուցին մէջ ճաչեց եւ ժամ ուԹին Բարիզէն Մարսիլիա ուղեւորող ճեպընԹաց կառախումբը կը նետէր։

ԺԵ

Մ Է Ն Դ Ո Ն

Լասէռի կոմսն այնքան ժամանակ միայն կանգ առաւ ի Մարսիլիա օրքան որ պէտք էր Նիս ուղեւորող կառախումբին մեկնման սպասելու համար։ Յաւար գիշեր էր երբ այդ քաղաքը հասաւ։

Ա՛յդ Թուականին, երկաթուղին մինչեւ Ֆրանսական սահմանագլուխը չէր երԹար դեռ։ Նիսի եւ Մէնդոնի միջեւ հանրակառքեր կ՝երԹեւեկէին ուղեւորաց փոխադրութեան համար։ Կոմսը Թէպէտ անհամբեր էր ժամ առաջ Մէնդոն գտնուելու, սակայն հասկցաւ Թէ ոսիպեալ էր գիշերը Նիս անցնել։ Պայուսակները կայարանը դնել տուաւ, դուրս ելաւ, կառք մը հեծաւ եւ պանդոկ գնաց։

Ցաջորդ օրը, ժամ եօԹնին, արԹնցած եւ հագուած էր։ Որովհետեւ շատ մը պատճառներ ունէր հանրակառք չի նըստելու համար, պանդոկի սպասաւորաց միոյն յանձնարարեց երԹալ ճամասոր կառք մը վարձել իրեն, եւ ժամ ութին ճանրայ կ՝ելլէր Մէնդոն երԹալու համար։

Ջոր հինգ հազար րնակիչով փոքր քաղաք մըն է Մէնդոն։ Հիմակ, երկաթուղւոյն չնորհիւ, Նիսէն ժամու մը հեռաւորութիւն միայն ունի։ Թէպէտ ծովուն եզերքը կառուցուած քաղաք մըն է, սակայն նշանաւոր բան մը չունի իր մէջ։ Իսկ չրջակայքն հիանալի են։

Նիսէն Մէնդոն կ՝երթցուի ֆօռնիլի գեղատեսիլ ճանրովը որ չատ անգամ ծովուն եզերէն կ՝անցնի, երբեմն բարձրանալով եւ երբեմն ցածնալով, լիմոնիներու, նարնջենիներու, եղեւերենիներու եւ ձիԹենիներու միջեւէն։ Լայն հեղեղատ մը —Քարայի—անցնելէ յետոյ, կառուցին Մէնդոնի երկայնութեամբ կ՝անցնի ու սահմանագլխէն դուրս կը յանգի։

Նիսի նման՝ Մէնդոն ալ չրջապատեալ է մշտադալար պուրակներով եւ վարդենեաց սքանչելի պարտէզներով որոց մէջտեղ անուշաբոյր օդ մը կը ծծէ մարդ։ Այդ հրաշալի դալարեաց յորդառատ բուսաբերութեանց, եւ ծաղկանց պարտէզներուն մէջտեղ կը գտնուի կռւան Թաղը, ԹեԹեւ զառիվայրի մը վրայ, քաղաքին դէպ ի հիւսիսային-արեւելեան կողմը։ Բլսան տարիէն, Թերեւս աւելի պակաս ժամանակավիճակի մը մէջ, այդ հիանալի վայրն ինքն իսկ սիրուն փոքրիկ քաղաք մը պիտի դառնայ, վասն զի ամէն օր, կարծես Թէ հմայիչ իմն, ծառերուն մէջտեղ եւրեան կ՝ելլեն գեղատեսիլ վիլլաներ։ Արդէն, կռւան Թաղին միայն կը պարտի Մէնդոն իր ողջպահիկ քաղաքի հաստատը։ Արեւելեան կողմէն հովերուն դէմ պատըսպարեալ է Իտալիոյ լեռներովը եւ հիւսիսէն հատաքարեայ մեծ լեռով մը որ այդ կողմէն հորիզոնը կը գոցէ։

Բայց երբ կրնակդ լեռան դարձուցնես, սքանչելի տեսարան մը կը պարզուի աչացըդ։ Ոտքիդ տակ կը տեսնես կռւանի լայն ծովախորչը, յետոյ ծովը, մեծատարած եւ անհուն, որ կ՝երթայ խառնել իր ջուրերն երկնքի կապոյտին հետ, եւ Պօտիկէրայի ու անոր արուարձանաց անտառին աքանչելի տեսարանը։

Ձախ կողմը, Պօտիկէրայէն ետքը, կը տեսնուի Վինգիմիլ՝ իր հին ամրութիւններով· աջ կողմը, Մոնդէ-Բարոլոյի անուշաբոյր պարտէզները, Մարդէն հրուանդանը, հեշտալի օվասիս գարաթաց, եւ հեռուն կը նշմարուի հին Մէնդոնը որ երբեմն ափրիկէյի ծովահէններու որջ էր։

Խորտնի, վայրի հեղեղատ մը, սեպացեալ եզերքով, որուն Սէն-Լուի հովիտ անունը տուած են, կռւանը կը բաժնէ Իտալիայէն, ու կը գծէ այնտեղ Ֆրանսայի սահմանագլուխը։

(Շարունակելի)

նիլթերու ահագին զանգուածն որով չրկապատուած էր։

ԸՄՊԵԼԻՔ ԵՒ ՊԻԶՄԱՐՔ ԻՇԽԱՆ

Գերման լրագիրք կը պատմէն թէ Պիզմարք իշխան ի Քիսինկէն վերջին ուղեւորութեան միջոցին ընդունելութեանց եւ քաղաքին վաղեմի զինուորաց ընկերութեան պատուիրակներէն և ընթերիքի հրաւիրեր է ճաշոյք։ Սեղանէն յետոյ, իւր հիւրերուն գաւաթները Շամպանիայի գինով լեցնելով, իշխանն ըսեր է. «Պէտք է անպատճառ խմէք, որովհետեւ ձեր մէջէն մէկը բանախօսելիին մը պիտի ընէ անշուշտ, և չամբանին քաջութիւն կուտայ։ Ես փորձառութիւն ունիմ ասոր մասին, եւ երբ չիչ մը Մոզելի գինի կամ կէս չիչ Շամբանիա խմէի, միշտ աւելի դիւրութեամբ կը խօսէի. երեսփոխանաց ժողովին մէջ։

ՏՐ. ՓԵԹԵՐՍ

Գերման լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Տր. Փեթերս փոփոք յայտներ է որ իրեն ի պատիւ հղած հանդանակութեան արդիւնքը նուիրուի չոգենաւի մը չինութեան, վկնքեղորիա Նիանգա լճին վրայ բանելու համար։

ՀԻՆԴ ՀԱՐԻՒՐ ՎԱՐԺԱՐԱՒ Ց'ԵԳԻՊՏՈՍ

Եգիպտոսի նախարարաց խորհուրդը, կրթական նախարարին առաջարկութեամբ, որոշեր է հինգ հարիւր նոր նախակրթարանները բանալ գիւղերէից մէջ, ցորչափ նորէ երկրին եկամտական վիճակն։ Առաջին յիսուն նախակրթարանք մինչեւ մէկ տարի պիտի բացուին։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՑ ԽՆԴԻՐՔ

Ռուսիոյ կայսեր անուան տօնախմբութեան առթիւ, Արժ. Տ. Յովսէփ Ս. վարդապետ Ալվարեան՝ ի դիմաց Ամեն. Տ. Խորէն Ս. Պարիւրք Հօր այս առաւօտ ռուսական դեսպանատունը դնաց ի շնորհաւորութիւն։

Տնտեսական խորհուրդն երէկ իւր յաթաթական նիստը կազմեց ի Պատրիարքարանի առնձնաժողովութեամբ Մեծ. Միհրան էֆէնտի Սեթեանի, և ի միջի այլոց զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով.

Նկատողութեան առաւ Գուղկունճաքի թաղական խորհրդոյ առաջարկութիւնն Իճատիյէի մէջ մատուռի մը շինութեան համար և որոշեց խնդրոյն անցնել վիճակը սերտելէ յետոյ հարկ եղած տեղեկութիւնն ընել։ Խնդիրն յանձնուեցաւ խորհրդոյ անդամներէն Մելիքեան Մեծ. եղիազար էֆէնտիի յուսումնասիրութեան։

Կոտակարգիրու նոր կարգադրութիւն մը տալու և կտակարարաց կամքը յարգելով գործութեամբ գործադրելու համար օրոշուեցաւ տիպար-կտակագիր մը պատրաստել, որպէսզի յետ այսորիկ կտակներն անոր համաձայն պատրաստուին և գրի առնուին վերջապէս։

Խորհուրդը նկատելով որ Սկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեցւոյ թաղային մասնակարարութեան անցեալ տարիներու հաշուեցոյցն, հակառակ եղած կրկնական յանձնարարութեանց, տակաւին ներկայացուած չէ, յանձնարարեց կեդրոնական համարակալ էֆէնտիին, որպէսզի յառաջիկայ կիրակի օր նոյն եկեղեցին երթալով այդ հաշիւները ներկայացնելու համար տիպողութիւնն տայ։

Խորհուրդը Գալաթիոյ եկեղեցւոյն նախորդ թաղային յանձնաժողովոյ մատակարարութիւնն հաշուոյ վաւերացման համար հաշուետուարաց Պատրիարքարան գրկուելն ասկից առաջ յանձնարարած էր կեդրոնական վարժարանի խնամակալութեան, որ խնամակալութիւնը պատասխանած էր թէ հաշուետուժարաց քննութիւնը պէտք է ի ներկայութեան խնամակալութեան և Գալաթիոյ խորհրդարանին մէջ կատարուի։ Տնտեսական խորհուրդը այս մասին բաղաքական ժողովը դիմած և տնօրինութիւն մը խնդրած ըլլալով, իւր երեկի նստին մէջ տեղեկացաւ թէ բաղաքական ժողովը այս մասին պէտք եղած յանձնարարութիւնն ըրած է ելմտական Ցուչին(*)։

(*) Ցայտնի է թէ, Գալաթիոյ թաղային յանձնաժողովը անցեալ տարի իւր հրաժարականին հետ մատուցած է նաեւ իւր քառամեայ մատակարարութեան եւ չինութեանց հաշիւները, հանդերձ տեղեկագրով մը, որք առանձին տետրակով հրատարակուեցան։

Արժ. Գիւտ քահանայ Աղանեանցի հեղինակութեամբ Նոր դասագիրք մը հրատարակուած է ի Ս. Էջմիածին, Տօնաբ և Ցանկայոյց անունով։ Գործը նուիրուած է Գեր. Օրմանեան Սրբազանի անուան, որոյ մի նամակն ալ կը գտնուի գիրքին սկիզբը։ Սոյն երկասիրութեան վրայ հաւառօմ տեսութիւն մը կը գտնուի լրագրոյս այս տուր թուոյն մէջ։

Ցաւօք կը ծանուցանենք թէ փոստարան և ազգ. երեսփոխան ՆՇԱՆ ԷՖԷՆՏԻ ՊՈՅԱՃԵԱՆ, քեռայր Մեծ. Մեբեէմ-Գուլի եղբարց, որ ժամանակէ մը հետէ կը տառապէր հիւանդութեամբ, երեքշաբթի գիշեր կնքեց իւր մահկանացուն իւր տան մէջ, ի Բանկալթի, ի հասակի 40 ամաց, յամսոխիմար ցաւ իւր ծերունի հօր, կողակցին ու միակ որդւոյն, եղբօրն և քեռ և համայն ազգականաց ու բարեկամաց։

Ծուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը կատարուեցաւ այս առաւօտ, ի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ Բերայի։

Թերայի քարոզիչ Գեր. Գաբեդիճեան եպիսկոպոս, որ կը նախագահէր հանդիսին, դամբանական խօսեցաւ, նըկարագրելով հանգուցեալին պարկեշտ և աշխատասէր կեանքը. բաց ի երեսփոխանական պաշտօնէն, Պօյաճեան էֆէնտի մեծ եռանդեամբ կը վարէր նաեւ Բերայի թաղական խորհրդոյ անդամութեան պաշտօնը, և իրը այն մեծապէս աշխատած էր եկեղեցւոյ պայծառութեան եւ մանաւորապէս դպրաց դասու բարեկարգ կազմակերպութեան։

Ցաւարտ դամբանականին, դագաղը դուրս հանուեցաւ տաճարէն եւ եկեղեցւոյ բակին մէջ վաեմ. Նուբեան էֆէնտի իբր Ամենապատ թաղ. խորհրդոյ, յուզեալ շեշտերով որոտաուղ հրաժեշտ մը ուղղեց իրենց ողբացեալ պաշտօնակցին ու բարեկամի դագաղին վրայ։

Ծուղարկաւորաց խումբն և ընտրեալ բազմութիւնն, որ կը բաղկանար մեծաւ մասամբ ազգ. երեսփոխաններէ եւ փաստաբաններէ, իրենց ցաւակցութիւնն յայտնեցին հանգուցեալին տգաղիր եղբօր եւ պարագային, յետ որոյ, մարմինը փոխադրուեցաւ Շիշլիի ազգ. դերեզմանատունը ուր ամփոփուեցաւ Պօյաճեան ընտանեաց դամբարանին մէջ։

Հանդուցեալին դագաղին վրայ դրուած էին քանի մը պսակներ, որոց երեքը նուիրուած էին Բերայի Թաղ. խորհրդոյ, Արև. Տնտեսական միութեան, Ազատ-Որինադրականաց Սէր օթեակին կողմէ և միւսներն ազգականաց և բարեկամաց կողմէ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԱԶԴ

— o —

(Դիպչելով Պաղչէսարէնեան Հայոց Կ. Պոլսոյ յԱչէտ)

Մերձակայ ուխտագնացութեանց տօնէրուն առթիւ խնամակալութիւնս հարկ կը սեպէ ծանուցանել բարեպաշտ ուխտաւորաց թէ տեղական կառավարութեան չնորհիւ ճանապարհներու և ուղեւորաց ապահովութեան համար ամեն միջոց ձեռք առնուած ունի։

Վանքին նոր հիւրանոցին չինութիւնն աւարտելու մնաց է և դիւղին տուներն ալ մեծաւ մասամբ վերստին շինուած են, յորս կարող են պատըսպարուիլ բաւականաչափ ուխտաւորք։

Ճանապարհն և փոխադրութեան միջոցներն ըստ սովորութեան պատրաստ կը գտնեն իրենք ի վերայ և հարկին պէտք եղած դիւրութիւնները կարող են առանալ վանքին դործակատարէն։

Մինչեւ թաղիս Իճատիյէի մասին մէջ չինուելիք եկեղեցւոյ համար կայսերական հրովարտակն եղած ըլլալով, չինութեան մասին եթէ պատուարժան թաղեցիք ունին դիտողութիւններ, կը հրաւիրուին ի Թաղ. Խորհրդարան մինչեւ 15 օր։

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ
Գուղկունճուք և Իճատիյէ միաց. Թաղից
Ատենապետ Ատենադպիր
ՊՕՂՈՍ ՍԵՓԵՂՃԵԱՆ Ս. ՍԵՂՐՈՍԵԱՆ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՇԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ատենապետ Պարոյր-Տէր-Ղազար

Խազիզի Ն. Շահնազար վարժարանի չէնքն վարչական որոշմամբ ի վաճառ հանուած լինելով, ըստ օրինի ամուրգի դերուած են թէ՛ չէնքն գնողին հանդերձ ամրոզջապէս և թէ գետինն ու չէնքին նիւթերն (չէնքայ) զատ զատ։

Գնելու փափաքողք կը հրաւիրուին բացի կիւրակէ և տօն օրերէն ամեն օր ժամ 4չն 10 ներկայանալ Այգ. Պատրիարքարանն Անցագրատան Տնօրէն Բեստեան Սեպուհ էֆէնտիի, կամ ամէն օր առաւօտներն Խազիզի Ս. եկեղեցւոյ Թաղական խորհրդարանն վաճառուն և մէկ օրեայ պայմանաժամու մէջ, պայմանքն մինչ տարւոյս Հոկտ. 24րդ օրն, յորմէ վերջ պիտի կատարուի վաճառման վերջնական գործողութիւնն։

24 Օգոստոս 1890

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊՈՂՈՍԻՆ ՆՇԱՆԸ

Առաջին կարգի Շէֆգաթմի պատուանշան տրուեցաւ մայրաքաղաքիս ռուսմանական դեսպանի կնոջ Տիկին Գաթէրին Միխիլինէօի։

Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Մէջքէի ժողովուրդէն Շեյխ Ալպհիլդատէր Շիպի էֆէնտիի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ ռուսական դեսպանատան կցորդ Պ. Շառլը Միդիլինէօի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ նոյն դեսպանատան Թարդմանի օգնական Պ. Տիգրան Զէվարեանի։

— —

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Նախարարաց Խորհուրդն երէկ իւր սովորական նիստը կազմեց ի Բ. Դուռն և զբաղեցաւ կարեւոր խնդիրներով։

Խորհրդակցութեանց պահուն Վեհ. Սուլթանի սենեկապետներէն Պէսիմ պէյ Բ. Դուռը գնաց և բարձր. Մեծ-եպարքոսին հաղորդեց Ն. Վեհափառութեան ինչ ինչ հրամանները։

Ելմտական Նախարար Վեհ. Ցակոբ փաշա երէկ կայս. պալատ գընաւ, Նախարարաց Խորհրդոյ Նըստին չկրցաւ ներկայ գտնուիլ։

—Երէկ, երբ Նախարարաց Խորհուրդը ցրուելու վրայ էր, անգլիական դեսպանատան առաջին Թարգման Սըր Ա. Մանտիսըն Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ու Արտաքին գործոց Վեհ. Նախարարին հետ։

ՆԱԶԸՄ ՊԵՑ

Ոստիկանութեան Նախարար Նազըմ պէյ երէկ կայս. պալատ հրաւիրուելով, Վեհ, Սուլթանի ինչ ինչ հրամաններն ստացաւ և յետոյ իւր պաշտօնատեղին գնաց։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԱՅ ԽՆԴԻՐՔ

Երեկի Մանդեա հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հրատարակէ վերապահութեամբ։

Հայոց և Ցունաց Պատրիարքարանները խնդիրները քննելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովոյ առաջին նըստին մէջ, որ գումարուեցաւ Նախընթաց օր, Նախագահ Դատական Նախարար Վեհ. Րիզա փաշա յայտարարեց թէ Ցունաց Պատրիարքարանին կողմէ ներկայացեալ գրութիւնք օրինական ձեւով ներկայացուած չէն և թէ ինչ ինչ ձեւակերպութիւնք թերի թողուած են, Ցանձնաժողովոյ անդամք առաջարկեցին խնդրոյն քննութեան մրտնել, որովհետեւ այդ կէտն այնչափ կարեւորութիւն չունի, Հետեւաբար գրութեանց ներկայացման եղանակի մասին յարուցեալ խնդիրը մէկ կողմ թողուեցաւ և կամ այսօրուան նստին մէջ մէկ կողմ պիտի թողուի։

Ա. յաւս հանդերձ, յանձնաժողովը ձեռնարկեց Ցունաց Պատրիարքարանի առանձնաչնորհմանց խնդրոյն քննութեան։ Ցանձնաժողովոյ անդամք հետամտարիք գտնուեցան Ցունաց Պատրիարքարանի առանձնաչնորհմանց խնդրոյն երկու կէտերուն վրայ, իսկ միւս խնդրոց քննութիւնը թողուեցաւ այս օրուան նստին։

Ցանձնաժողովոյ անդամք երկար խորհրդակցութիւններ ու փիճաբանութիւններ կատարեցին Ցդիւելու համար Պատրիարքարանի առանձնաչնորհմանց ու իրաւասութեանց մասին ի վաղուց անտի տրուած պաշտօնագրոց տառն ու իմաստն, որ իրարմէ տարբեր կերպիւ մեկնուելու հանգամանքն ունի։

Ցունաց Պատրիարքարանի խնդրոյն քննութիւնն առայժմ այդ տեղ ձըդուելով Հայոց Պատրիարքարանի առանձնաչնորհմանց խնդրոյն քննութեան ձեռնարկուած և դրեթէ կէսը քննուած է։

— —

Տ. ՆԻԿՈԴԻՄՈՍ ՊԱՏՐԻԱՐՔ

Երուսաղէմի Ցունաց հրաժարեալ Պատրիարք Տ. Նիկոդիմոս Սրբազան երէկ առաւօտ մայրաքաղաքս հասաւ Եոփայէն եկող Ռուս չոգենաւով և առանց ցամաք եղնելու Տէօֆլէք անուն Նաւամիջ. չոգենաւով ուղղակի Հէյպելի կղզին գնաց ուր Ա. Խաչ-եօրկի վանքը պիտի քնակի։ Տ. Նիկոդիմոս Սրբազան եօթը տարիէ ի վեր կը վարէր Երուսաղէմի Ցունաց պատրիարքութեան պաշտօնը։

Երուսաղէմէն ի Կ. Պոլիս իրեն ուղեկցած էին հինգ վարդապետք և երեք սարկաւագներ։

Կ. Պոլսոյ Ցունաց Պատրիարքին փոխանորդը, գարու-քէհեան, երեք քառասունորք և ուրիշ մի քանի ականձինք Ռուս չոգենաւը գնացին բարի գալուստ մաղթելու յանուն Տ. Դիոնէսիոս Պատրիարքին։

ՊՈՂՈՍ ԱՊԱՀՈՎԱԳԱՆ ՄՆՏՈՒԿԸ

Ըստ տեղեկութեանց Մ'ս-չ-վէֆէնտի, Պոլսոյ Ապահովագանի Մնտուկի վարչական ժողովէն հրաժարեալ երկու անդամից տեղ՝ Պոլսոյ Առեւտրական Սենեակը Առեւտրական Նախարարութեան մէկ հրամանին վրայ ընտրելի առաջարկած է Մէհմէտ Ագուտ, Պաքրճրպաչը Ճնասիթաս, Մանուկեան Սենեքերիմ, Կիւմչեան Ցովհաննէս ու Աբրահամեան Մանուկ էֆէնտիները, կրնուի թէ երեկ այս ընտրելիներէն վերջնապէս երկու անձ ընտրուած են իրենց անդամ Մնտուկի վարչական ժողովին։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ Ի ԹՈՒՐՔԻԱ

Չինուորական արտասովոր յանձնաժողովը՝ որուն քննութեան յանձնուած էր Պ. Պ. Քօլասի, Վլիմիլի և Քաուլալի կողմէ ներկայացեալ երկաթուղեայ ծրագիրը, տեղեկագիր մը ժամուցած է առ Վեհ. Սուլթանն ի մասին Պ. Քաուլալի ծրագրոյն։ Հրամանաւ Ն. Վեհափառութեան, երէկ Պ. Քաուլա համաձայնի յանձնաժողովոյն կողմէ առաջարկեալ բարեփոխութիւնք երկաթուղւոյ գծին ուղղութեան կը պատկանին, և Մեծ-եպարքոսին կողմէ հաղորդուած են Պ. Քաուլալի։

* * *

Կը յուսացուի որ Մուտանեա-Պրուսայի երկաթուղւոյ չինութեան ու շահագործման արտօնութիւնն ևս տրուի Պ. Նակէլմաքերի, կայս. կառավարութիւնը 700,000 ֆրանք կը պահանջէ այդ գծին վրայ գտնուած նիւթեղինաց յանձման համար։

ՀՐԴԵՀ ՆԱԻԱՀԱՆԴՍՏԻՆ ՄԻՋ

«ՍԷԼԱՆԻԿ» ՇՈՒՏԵՆԱԻՈՒՆ ՀՐԿԻԶՈՒՄԸ

Երէկ գիշեր, ժամ 4 ին միջոցները, Պոլսոյ նաւահանգիստը բոցերէն երեւոյթ մը կընծայէր։ Մախսուսէի Սէրասքիաթ չոգենաւը, որ Եալը-Քէօշկի առջեւ խարիսխ նետած էր առջի օրը, կ'այրըէր։ Հրդեհը ծագած էր նաւուն գըլխուն կողմէն, չգիտցուիր ինչ պատճառաւ, և հովուն ոսոստկութենէն մղուելով յառաջացաւ մինչեւ խեցաց կողմը դանուող քամարան, մեծաւ մասամբ ոչնչացնելով չոգենաւը։ Նաւահանգստի տեսչութեան կողմէ օգնութեան ղրկուեցաւ իսկոյն ջրհանկիր չոգենաւը։ Մովային նախարար Վեհ. Հասան փաշա յատուկ չոգենաւակով արկածի վայրը փութաց և հրդեհին շիջուցման համար հրամաններ տուաւ անձամբ։

Սկսան չոգենաւը երկու տարիէ ի վեր Թէրանեի ուաղանին մէջ կը գտնուէր։ տասնհինգ օր առաջ, առաջին անգամ Ազիքսանդրիա ուղեւորած և երկուշաբթի առաւօտ վերադարձած էր ի Կ. Պոլիս։

Կրնուի թէ չոգենաւուն մէջ բաւական քանակութեամբ ռաքանք կար, որք այրած են։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Առողջապահական վարչութիւնը հետեւեալ պաշտօնական զեկոյցը կը հաղորդէ մեզ այս առաւօտ.

Որոշմամբ առողջապահական բարձրագոյն խորհրդոյ, վերին Միջագիտաց վարակեալ վայրերէն եկող ուղեւորաց համար հաստատեալ տասնօրեայ քառանթինան հինգ օրուան վերածուած է։

Ընդ. ՀԱՒՆԻ
Տր. ՔՕԶՕՆԻ

—Երեկի Թուականաւ հետեւեալ հեռագիրն ուղղուած է վերին Վոսփորի առողջապահական բժիշկ Տր. Քուվարասի.

Որոշմամբ Առողջ. Խորհրդոյ, Նիքօլայէֆէն և Թայդանէն եկող չոգենաւք բժշկական այցելութեան պիտի ենթարկուին։ Տր. ՔՕԶՕՆԻ

—Առողջապահական յանձնաժողովոյ որոշմամբ, Թաղապետական չորսնախագահ տրամադրութեան տակ դրուած բժիշկներու դործառնութեանց վրայ հսկելու համար ընդհանուր քննիչներ կարգուած են, որք են.

Տոքթ. Բասիմ պէյ, առողջապահական ընդհանուր քննիչ։

Տոքթ. Խայրէտտին պէյ, քննիչներու քննիչ։

Հանրային առողջապահութեան քննիչ Տոքթ. Շերֆէտտին պէյ, պիտի պաչտօնավարէ Այսթէֆանոսէ մինչեւ կամուրջին գլուխը։

Հանրային առողջապահութեան քննիչ Տոքթ. Օսման պէյ՝ Էմիրնէ Քարուի ու Թուփ Քարուի կողմերէն մինչեւ կամուրջ։

Հանրային առողջապահութեան քննիչ Տոքթ. Ճէվտլ պէյ՝ Եյուպէն մինչեւ կաղաղրջ։

Հանրային առողջապահութեան քննիչ Տոքթ. Իսմայիլ պէյ՝ Սիւլիմիէն մինչեւ Գասըմ Փաշա։

Տոքթ. Վահան պէյ, ընդհանուր քննիչ։

Հանրային առողջապահական քննիչ Տոքթ. Ցովհաննէս պէյ՝ Օրթաքէօյէն մինչեւ վերին Վոսփոր, եւրոպական եզերք։

Հանրային առողջապահութեան քննիչ Տոքթ. Խալիլ պէյ՝ Պէչիքթաշ, Բերա, Գալաթիա մինչեւ Օրթաքէօյ։

Հանրային առողջապահութեան քննիչ Տոքթ. Սալիհ պէյ՝ Գուզկունճաքէն մինչեւ վերին Վոսփոր, ասիական եզերք։

Հանրային առողջապահութեան քննիչ Տոքթ. Մուհիէտտին պէյ՝ Սկիւտար, Գատըքէօյ և կղզիներու կողմը։

Ա յս քննիչք ամեն կողմ չըշրջելով օգտակար տնօրինութիւնները ի գործ դրած են հանրային առողջապահութեան համար։

Առողջապահական յանձնաժողովն կրկին հրահանգներ ուղղած է թաղերու ոստիկան մէջ հանրային առողջապահութեան ընթացող ապտեղալիճներն ու անմիջական տնօրինութիւններ ի գործ դնելու համար։

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՆ ԱՌԱՋԱՐԿ

Վեհ. Բիզա փաշայի նախագահութեամբ կազմեալ յանձնաժողովն որ Տէրութեան հասոյթներն աւելցնելու միջոցներուն վրայ կը խորհի, քննութեան առած է Լոնտոնի Բօֆման տեղատուրական տան կ. Պոլսոյ ներկայացուցիչ Պ. Հ. Թրաուպի կողմէ մատուցեալ ծրագիրը մը որով այս վերջինը տեղատուրք կը խնդրէ հանրային վիճակախաղութիւն մը կազմակերպել, ինչպես կայ Իտալիոյ մէջ։ Ի փոխարէն այս տեղատուրքին, Պ. Թրաուպ յանձն կ'առնու տարեկան հարիւր հազար ոսկի հատուցանել կայս. կառավարութեան։

Ցանձնաժողովը պետական խորհրդին յղած է Պ. Թրաուպի առաջարկն, յայտարարելով թէ ինք անձեռնհաս է տեղատուրքին չափ անձեռնհաս է տեղատուրքին չափ մեծ չորս խաղաքարտերու վիճակախաղ մը կազմակերպել, առանց կառավարութեան միջամտութեան։

Ցանձնաժողովը կ'ուզէ գիտնալ թէ ինչ անձեռնհասութիւն է տեղատուրքին չափ մեծ չորս խաղաքարտերու վիճակախաղ մը կազմակերպել, առանց կառավարութեան միջամտութեան։

Ցանձնաժողովը կ'ուզէ գիտնալ թէ ինչ անձեռնհասութիւն է տեղատուրքին չափ մեծ չորս խաղաքարտերու վիճակախաղ մը կազմակերպել, առանց կառավարութեան միջամտութեան։

Պետական Խորհրդոյ գատական ճիւղին նախագահ Սամիպ պէյ հիւանդ ըլլալով, իւր պաչտօնը փոխանորդարար կը վարէ նոյն ճիւղի անդամներէն Էքրէմ պէյ։

—Էյուպի չրջակայքը Թէրանեի գործատուորներէն Մէհմէտ անուն մարդու մը դիակը գտնուած էր։ Ոստիկանութիւնը ձերբակալած է սորա երկու ընկերներն իրրեւ հեղինակ Մէհմէտի սպանման գործին։ Ձերբակալեալք թէեւ ուրացեր են, սակայն ոտքի մը ըսած է թէ այդ երկու մարդիկը Մէհմէտի հետ տեսած էր։ Այս և ուրիշ ապացոյցներու վրայ ձերբակալեալք Ոստիկանութեան Դուռը տարուած են։

—Ռումելիի երկաթուղեայ ընկերութիւնը, Հանրագուտ չինութեանց նախարարութեան յանձնարարութեամբ վրայ, փարիզու ընդհանուր վարչութենէն արտօնութիւն խնդրած է Սիրքէճիի նոր կայարանին մէջ ընդարձակ սրահ մը յատկացնել եւրոպայէ եկած ուղեւորներու կարասեաց քննութեան համար։

—Ըստ պաչտօնական տեղեկութեանց, Սելանիկի հրդեհէն ընկճուածը հազար չէնք սպրած են։ Ասոնց մէջ կը գտնուին, բաց ի երկու հիւպատոսարաններէն, 3 եկեղեցի, 4 դպրոց և մէկ մզկիթ։ Ինը-պատ հրկիզուոց բացուած հանգանակութիւնը 10 000 ոսկւոյ հասեր է։

Ցունաց առաջնորդարանին մէջ 500 օխայի չափ արծաթեղէնք պրեր են։ Այս արծաթներ հնութեան վերաբերեալ նիւթեր էին եղեր, որք Սկէանիկի առուէն ի վեր գտած փաշա մզկիթին մէջ կը գըտնուէին։ Յետոյ Այասոֆիա մզկիթը տարուեր և Սկէանիկի առուն մզկիթին Ցունաց եկեղեցւոյն մէջ պահուեր են։ Առաջնորդարանին մէջ իբրեւ աւանդ ձգած չատ մը գոյքեր եւս պրեր են։ Հինգը 8000 անգլիական ոսկւոյ ապահովագրեալ է ապերը։

— Բազաքապետութիւնը նկատողութեան առնելով գետըբէշի կենդինարի տրոց վարձակալ Միշէլ էֆէնտիի դէմ եղած բողոքները, խնդրոյն քննութիւնը յանձնած է բազաքապետութեան ժողովոյ։

—Երէկ ժամ 2ին ի Պոլիս Զրնտան Քարու մը գաւմաճառի մը խանութէն հրդեհ ծագեցաւ, սակայն անմիջական օգնութիւնք վտանգին առաջքն առին։

—Կայս. Իրատէ մը հրամայած է որ ի Ճարսն գտնուող էրմէնեան մատուռները կ. Պոլիս վերադառնայ։ Մովային Նախարարութիւնն եւս կայս. սոյն հրամանը հաղորդած է էջերուլի հրամանատարին և մարտանաւն արդէն ճամբայ եղած է։

—Կրէտէի մէջ գտնուած պահեստի զօրքերն իրենց հայրենիքները դրկուած ըլլալով, կայս. Իրատէ մը հրամայած է որ կրէտէ գտնուած զինուորաց թիւը պահպանելով հետեւակ զօրաց երկու նոր վաշտեր եւս կազմուին։

—Պոլսոյ վերաքննիչատեանի ընդհանուր դատախազ Խալիտ պէյ երէկ Գարմանալուզեւորեցաւ տեղւոյն դատական գործերը քննելու համար։

—Երէկ Եւրոպայէն մայրաքաղաքս բերուեցաւ ի Պէյքօզ կառուցանելի Թղթի գործարանին յատուկ ինչ ինչ նիւթեր։

—Կ'ըսուի թէ Պոլսոյ Թղթատարատունը Մաքսատուէ խանէն պիտի փոխադրուի Աչըր էֆէնտի խանին մէջ և թէ պայմանագրութիւնը կնքուելու վրայ է։

—Ռէմէր Պուրկպզի Գաբրիէլ անուն մարդ մը զոհ գնացած է ինքնակոչ բժշկի մը։ Գարբրիէլ հիւանդանալով նոյն գիւղացի Հաճի Թանաչ անուն մարդէ մը լուծողական դեղ մը կ'առնու և հիւանդութիւնն աւելի սաստկանալով ի Բերա գերմանական հիւանդանոցը կը տարուի, ուր քիչ յետոյ կը մեռնի։ Թանաչի նկատմամբ կատարուած նախնական քննութեանց արդիւնքը յանձնուած է ընդհ. դատախազութեան։

—Այսրնի երկաթուղեայ ընկերութեան կողմէ Սէրայբէօյէն մինչեւ Տէնիզլի չինուած գիծն ինչ ինչ թերութիւններ ունենալով, կայս. կառավարութիւնն յետաձգած է այդ գծի յանձման գործողութիւնը։

—Սկիւտարի կառավարիչ Պահրի փաշա մէկ քանի օրէ ի վեր հիւանդ է։

ՎԱՃԱՌԱՍԱՆ ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Մինչեւ ցայսօր ի Կիւմիւշխան Խան հաստատեալ մեր վաճառատունք այս օրէն սկսեալ փոխադրուած լինելով Զագմաճըլար եօգուշու ի Մեծ Նոր Խան, առաջին յարկ թիւ 36, 37, 38 յայտ հետ մեզ յատկացեալ նամակ, հեռագիր և վաճառականական ու եւ է թղթակցութիւնք այսն հասցէիս ուղղելին կը փութանք ծանուցանել մեր մեծարգոյ բարեկամաց եւ յաճախորդաց։

Ց. Ն. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

Կ. Պոլիս 22 օգոստոս 1890 164

Գաղղ. լեզուի հմուտ՝ միանգամայն բազմամեայ և փորձառու գաստիարակ մը պատրաստ է ազգ. վարժարանց մէջ պաշտօնավարել գոհացուցիչ ամանակներ։

Դիմել Աչէ-Եէվի Խրատգրատունը։ 2—4

ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՄԱՆԻԹԱՐԵԱՆՑ ՎԵՆԵՏԻՈՑ

Ի Գոյղ էչէ-Մաս-Պահէ

Վարժարանս կը սկսի վերստին իւր տարեկան ուսումնական չրջանն սեպտեմբերի 3ին երկուշաբթի օր։ Նոր աշակերտներու ծնողք կամ խնամակալք կրնան Տնօրէնեան հետ խօսակցիլ ի Սեղբոս խան (կալաթա փէրչեմպէ բազար) երեքշաբթի եւ ուրբաթ. իսկ չաբթուն միայեալ օրերուն՝ ուղղակի վարժարանն մէջ ի Գալաթա։ 3—5

ՀԵՓԱԴՐԱԼՈՒԿՔ

Կ. ՊՈՂՈՍ ԳԱՐԲԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԱՆՁՆԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՍԵՊՏ. 10Ի

ՀՌՈՄ.—Կ. Պոլսոյ դեսպան Պառն Պան Նափոլի նկաւ, և տեսակցեցաւ Պ. Քրիսպիի հետ։

ՎԻԵՆՆԱ.—Կայսրը Ս. Ստեփանոսի պատուանշանին մեծ խաչը տուաւ Իտալ. դեսպան Նիկրա կոմսին։

ՓԵԹԵՐՍԲՈՒՐԿ.—Կայսերական գեր. դաստանն երէկ Հրիպք ժամանեց, և ռազմափորձ գաշտը գնաց.—Գաշակազօրաց Գ. զօրաբանակին հրամայատար Պարտիվօքի զօրավար, որ ռազմափորձերուն կը մասնակցէր, կաթուածահար մեռաւ։

—Կայսերական գերդաստանը Ռուիսօ հանդերձն խնդութեամբ ընդունուեցաւ խուռն բազմութեան կողմէ։

ՊԱԼՔԱՆՆԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՍԵՊՏ. 10Ի

ՎԻԵՆՆԱ.—Ամեն լրագիրք կը չնորհաւորեն գիուլկարիա ընտրութեանց արդիւնքին համար, որ կը ցուցնէ թէ պուլկար ժողովրդեան ստուար մեծամասնութիւն համամիտ է իշխանին և նախարարներուն քաղաքականութեան։ Նոյն ինչ կ'ըսէ թէ ռուս մամուլն այլ եւս չի կրնար յայտնել թէ «անիշխանութիւն կը տիրէ Գուլկարիոյ մէջ և ժողովուրդը կ'ատէ այժմեան կառավարութիւնը»։

ԲԵԼԿՐԱՏ.— Կառավարական ազբիւրէ կը ծանուցուի թէ Սերպիոյ եւմտական նախարարին չանազան առաջարկներ եղած են Սերպիոյ հանրային պարտուց տոկոսին զեղչման։ Թէպէտ ցարդ որոշում չէ արուած, բայց կարելի է որ նախարարը պատեհ առթէ մը օգուտ քաղէ։

ՈՂՈՂՄՈՒՆԻՔ

ՓԵՏԲԹԱ, 10.—Զուրց յորդման պատճառաւ, Իտալ և Կրան քաղաքները վտանգի մէջ են։

ՊԱՊԱԿԱՆԵՐ Ի ՌՈՒՍԻԱ

ՎԻԵՆՆԱ, 10.— Հռոմէ կը ծանուցուի առ Փ-ը Բ-ւթ-ն թէ ռուս պատուիրակ Պ. Իսվոլսքիի ձգանց հակառակ, Վատիկանի և Ռուսիոյ մէջ համաձայնութիւն չէ գոյացած դեռ։ Պապը վերջերս գանգատեցաւ ռուս կառավարութեան ընթացքէն այն կաթոլիկ քահանային նկատմամբ որք օրթոտոքսներ մկրտած էին։ Վատիկան չուզեր զիջում ընել Ռուսիոյ՝ ի վնաս հաստան և Լիթուանիա ռուսերէն պատարագամատուցի գործածման մասին։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ԶԱՂԱԹԻՈՑ ՊՈՐՍԱ

Գալաթա, 30 Օգոստոս

Օսմանեան Ցօնսոլիտէ

Երէկ երեկոյ գոց. (Մեջց. Ե. Մէր)	21	10
Զօրային գոցուելէն վերջը	21	10
Բերայի մէջ	—	—
Աւտուռնան քաղուելու	21	4
Այս օրին	21	2 1/2

ՆՇԱԾԻԳՐԱՅԸ ՏԱՒԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	61	30
Այս առաւօտ	61	10
Կէս օր	60	36

ԸՆԹԱՑԵՐ ԱՐՃԷՆՔԱՐԱՆ

Ֆոնտուսիէյ	A Մէր	44 1/8
»	B. »	25 1/2
»	C. »	21 6

ԲԱԺԱՆԵՑՈՒՄՔ

Ս-ոյէքէ ժէնէրալ	Առէլ. Լր.	5
Քրէտի ժէնէրալ	Օսմ. »	9 25
Գանք ոք Գոնս	» »	7 3
Ս-ոս Շահէ եվկէօբ	» »	5
Թրամուէյ	» »	510

Խմբագիր-Հրատարակիչ Ա. ՏԱՐԱՅԱՆ
Գրասենեակ՝ Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ դիմաց, թիւ 3

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ

Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՀՈՒՐԻՆ ՄԱՐՏԻ 30-Ի ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ՀՐՈՎԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ

27 մարտ 1890

Ջանումեան Ծ.	934
Հախվերտեան Ա.	2040
Ալիքսան »	4933
Տիգրանեան »	780
Գալուստեան »	1851
Ջեմալեան »	1380
Թումայեան Ս.	3460
Ֆրանգուլեան Ա.	780
Ղազարեան Ս.	1357 50
Ալեքսանդր Ա. Ղազարեան	31524 25
Ֆրանգուլեան Ա.	945

Ընդամենը 52206 75

Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՀՈՒՐԻՆ ՄԱՐՏԻ 30-Ի ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ՀՐՈՎԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ

27 մարտ 1890

Ջանումեան Ծ.	934
Հախվերտեան Ա.	2040
Ալիքսան »	4933
Տիգրանեան »	780
Գալուստեան »	1851
Ջեմալեան »	1380
Թումայեան Ս.	3460
Ֆրանգուլեան Ա.	780
Ղազարեան Ս.	1357 50
Ալեքսանդր Ա. Ղազարեան	31524 25
Ֆրանգուլեան Ա.	945

Ընդամենը 52206 75

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆԱՎԱՐԱՆԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ԿՈՂՄ ՊՈՐՏԱՅԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆԱՎԱՀԱՆԳԻՍՏՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՊՈՐՏԱՅԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆԱՎԱՀԱՆԳԻՍՏՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆԱՎԱՐԱՆԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆԱՎԱՐԱՆԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆԱՎԱՐԱՆԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆԱՎԱՐԱՆԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԻՒՆ